

کارکردهای تنقیح قوانین و مقررات و نقش آن در تضمین اصل امنیت حقوقی

مؤلفان:

دکتر خیراله پروین

استاد دانشگاه تهران

دکتر رضا فراموزی

مدرس دانشگاه و پژوهشگر حقوق عمومی

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: پروین، خیرالله،
عنوان و نام پدیدآور	: کارکردهای تنقیح قوانین و مقررات و نقش آن در تضمین اصل امنیت حقوقی/مولفان خیراله پروین، رضا فرامرزی.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۷۴۹-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: قانونگذاری-- ایران Legislation-- Iran
موضوع	: ایران -- قوانین و احکام-- تفسیر و استنباط Iran -- *Laws, statutes, etc. -- Interpretation and construction
شناسه افزوده	: فرامرزی، رضا،
رده بندی کنگره	: KMH۱۵
رده بندی دیویی	: ۳۴۹/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۵۹۶۸۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
 موارد تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdpub.ir

E- mail: info@majdpub.ir

صفحه رسمی انتشارات مجد در اینستاگرام: [@majdlaw](https://www.instagram.com/majdlaw)

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: [@majdlaw](https://www.t.me/majdlaw)

کارکردهای تنقیح قوانین و مقررات و نقش آن در تضمین اصل امنیت حقوقی

دکتر خیراله پروین / دکتر رضا فرامرزی

انتشارات مجد

بهمن، ۱۴۰۰

۵۰۰ نسخه

ISBN: 978- 622- 225- 749- 1

۹۷۸ -۶۲۲ -۲۲۵ -۷۴۹ -۱

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

فهرست مطالب

۱۳.....	مقدمه.....
۱۵.....	فصل اول: مفاهیم و مبانی نظری.....
۱۵.....	مبحث اول: مفهوم شناسی تنقیح.....
۱۵.....	گفتار اول: مفاهیم و برداشت ها از تنقیح.....
۱۵.....	۱- معنای تنقیح.....
۱۷.....	۲- رویکردها و برداشت ها از تنقیح.....
۱۷.....	۱-۲- برداشت شکلی از تنقیح (قابل دسترس ساختن قوانین و مقررات).....
۱۸.....	۲-۲- برداشت ماهوی از تنقیح (قابل فهم کردن قوانین و مقررات).....
۲۰.....	۳-۲- رویکرد مختلط (برداشت های شکلی و ماهوی از تنقیح).....
۲۱.....	۳- مفاهیم مشابه تنقیح.....
۲۱.....	۱-۳- تدوین قوانین.....
۲۳.....	۲-۳- فهرست نویسی قوانین.....
۲۴.....	۳-۳- شناسنامه ی قوانین.....
۲۴.....	۴-۳- قانون جامع.....
۲۵.....	۵-۳- طبقه بندی قوانین.....
۲۷.....	۶-۳- کدیفیکیشن.....
۳۰.....	گفتار دوم: تاریخچه و اقسام روش اجرای تنقیح.....
۳۰.....	۱- مراحل تاریخی تنقیح قوانین و مقررات.....
۳۰.....	۱-۱- گردآوری ساده ی متون قانونی.....
۳۱.....	۲-۱- گردآوری مجموعه های موضوعی.....
۳۱.....	۳-۱- پالایش و به روزرسانی (تنقیح).....
۳۲.....	۲- اقسام تنقیح قوانین.....
۳۲.....	۱-۲- تنقیح تقنینی.....
۳۲.....	۲-۲- تنقیح اجرایی.....
۳۳.....	۳-۲- تنقیح به وسیله ی نهاد واحد.....
۳۳.....	۴-۲- تنقیح از طریق مجموعه ای از قواعد.....
۳۳.....	۵-۲- وضعیت تنقیح در نظام حقوقی ایران.....
۳۷.....	مبحث دوم: اصول و مبانی تنقیح قوانین و مقررات.....
۳۷.....	گفتار اول: ضرورت های تنقیح (زمینه شکل گیری).....
۳۸.....	۱- تعارض قوانین.....
۳۹.....	۲- تورم قوانین.....

- ۴۱..... ۲-۱- علل ایجاد تورم قوانین
- ۴۳..... ۲-۲- مضرات تورم قوانین
- ۴۳..... ۳- پیچیدگی و ابهام قوانین و مقررات
- ۴۴..... ۳-۱- آثار ابهام قوانین بر مردم
- ۴۵..... ۳-۲- آثار پیچیدگی قوانین بر مقامات حکومتی
- ۴۶..... ۴- پراکندگی قوانین
- ۵۱..... گفتار دوم: اهداف و دستاوردهای تنقیح
- ۵۱..... ۱- شفافیت
- ۵۲..... ۲- قابلیت دسترسی
- ۵۳..... ۳- قاعده ی قبح عقاب بلا بیان
- ۵۴..... ۴- امنیت قضایی
- ۵۵..... ۵- امنیت حقوقی
- ۵۶..... مبحث سوم: فرآیند اجرا، موانع و مشکلات تنقیح
- ۵۶..... گفتار اول: فرآیند تنقیح
- ۵۷..... ۱- نهاد متولی امر تنقیح قوانین و مقررات
- ۵۸..... ۲- واگذاری امر تنقیح به قوه ی مجریه
- ۵۸..... ۳- واگذاری امر تنقیح به قوه ی مقننه
- ۵۹..... ۴- واگذاری تنقیح به نهادهای بین قوه ای یا فرا قوه ای
- ۶۰..... ۵- روش گردآوری قوانین
- ۶۲..... گفتار دوم: موانع موجود در فرآیند تنقیح قوانین و مقررات
- ۶۲..... ۱- تعدد مراجع قانون گذاری
- ۶۳..... ۱-۱- مجلس خبرگان رهبری
- ۶۴..... ۲-۱- فرامین رهبری
- ۶۴..... ۳-۱- مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ۶۶..... ۴-۱- شورای عالی امنیت ملی
- ۶۷..... ۵-۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۶۸..... ۶-۱- شورای عالی فضای مجازی
- ۶۹..... ۲- تعدد مقررات و مراجع تصویب آنها
- ۷۱..... ۳- فقدان قواعد لازم الاتباع در خصوص نحوه ی تدوین قوانین
- ۷۱..... ۳-۱- قوانین متروک
- ۷۲..... ۳-۲- نقض قانون
- ۷۳..... ۳-۳- قوانین مسکوت
- ۷۴..... ۳-۴- ترک اجرای قانون
- ۷۴..... ۳-۵- متفی شدن موضوع قانون

۷۵.....	۳-۶- تعارض قوانین.....
۷۶.....	۳-۷- نسخ قانونی.....
۷۷.....	۳-۸- انتفای قانون.....
۷۸.....	۴- شرایط تنقیح کنندگان.....
۷۸.....	۵- جایگزینی واژه هایی مانند نسخ ضمنی به جای تنقیح.....
۷۹.....	فصل دوم: نقش تنقیح قوانین و مقررات در ایجاد امنیت حقوقی.....
۷۹.....	مبحث اول: مفاهیم و جایگاه اصل امنیت حقوقی.....
۷۹.....	گفتار اول: مفهوم شناسی امنیت.....
۸۰.....	۱- مفهوم لغوی امنیت.....
۸۰.....	۲- مفهوم اصطلاحی امنیت.....
۸۲.....	۳- مفهوم امنیت حقوقی.....
۸۴.....	گفتار دوم: تمایز امنیت حقوقی از مفاهیم مشابه.....
۸۵.....	۱- تمایز با امنیت انسانی.....
۸۷.....	۲- تمایز با امنیت قضایی.....
۸۷.....	گفتار سوم: رابطه تنقیح با اصل امنیت حقوقی.....
۸۸.....	۱- تنقیح به مثابه ابزار.....
۸۸.....	۲- اشتراک در مبانی و چرایی.....
۸۸.....	۳- موانع امنیت حقوقی، ضرورت های تنقیح.....
۸۹.....	مبحث دوم: اصول و مبانی اصل امنیت حقوقی.....
۹۰.....	گفتار اول: اصول و مبانی فقهی امنیت حقوقی.....
۹۰.....	۱- قاعده قبح عقاب بلا بیان.....
۹۲.....	۲- اصل برائت.....
۹۴.....	۳- قاعده درء.....
۹۵.....	۴- قاعده وزر.....
۹۶.....	۵- قاعده لاضرر.....
۹۷.....	۶- حرمت مال، جان و عمل انسان.....
۹۸.....	گفتار دوم: اصول و قواعد حقوقی اصل امنیت حقوقی.....
۹۸.....	۱- اصول ماهوی اصل امنیت حقوقی.....
۹۸.....	۱-۱- اصل قانونی بودن جرایم و مجازات ها.....
۱۰۰.....	۲-۱- اصل برائت.....
۱۰۳.....	۳-۱- اصل عطف به ماسبق نشدن قوانین.....
۱۰۶.....	۴-۱- اصل احترام به حق ها و امتیاز مکتسبه.....
۱۰۹.....	۲- مبانی و اصول شکلی اصل امنیت حقوقی.....
۱۰۹.....	۲-۱- اصل شفافیت قوانین.....

۱۱۲	۲-۲- اصل انسجام قوانین
۱۱۵	۳-۲- اصل سهولت دسترسی به قوانین و مقررات
۱۱۶	۴-۲- اصل اعتماد مشروع
۱۱۷	گفتار سوم: نهادهای متولی اصل امنیت حقوقی
۱۱۷	۱- قوه ی مقننه
۱۱۸	۱-۱- نقش تقنینی قوه ی مقننه
۱۲۲	۱-۲- نقش تنقیحی قوه ی مقننه
۱۲۲	۲- قوه ی مجریه
۱۲۳	۱-۲- تنظیم لوایح قانونی و تعیین سیاست ها
۱۲۳	۲-۲- نقش تنقیحی قوه ی مجریه
۱۲۵	فصل سوم: تنقیح قوانین و مقررات در نظام قانون گذاری شایسته
۱۲۶	مبحث اول: مفهوم شناسی قانون گذاری شایسته
۱۲۶	گفتار اول: ویژگی های نظام قانون گذاری شایسته
۱۲۷	۱- فلسفه ی قانون گذاری شایسته
۱۲۸	۲- اهداف نظام قانون گذاری
۱۲۸	۳- موضوع نظام قانون گذاری شایسته
۱۲۹	۴- مبانی قانون گذاری شایسته (ضرورت ها)
۱۲۹	۴-۱- تورم تقنینی یا قانون گذاری حداکثری
۱۳۰	۴-۲- کاهش و افت کیفیت قانون گذاری
۱۳۱	۴-۳- نقایص قانون
۱۳۲	۴-۴- عدالت تقنینی
۱۳۳	۵- گستره ی نظام قانون گذاری شایسته (حدود و شمول)
۱۳۴	گفتار دوم: اصول قانون گذاری شایسته
۱۳۷	۱- اصول ماهوی (هدف قانون)؛
۱۳۷	۲- اصول شکلی (اصول مربوط به شکل قانون)؛
۱۳۷	۳- اصول تشریفاتی
۱۳۸	۳-۱- مسائل محوری قانون گذاری
۱۳۸	۳-۱-۱- چه نهادی باید قانون گذاری کند
۱۳۹	۳-۱-۲- علت قانون گذاری
۱۴۰	۳-۱-۳- چگونگی قانون گذاری (فرایند وضع قانون)
۱۴۱	۳-۱-۴- اصول مربوط به مرحله ی پسا قانون گذاری
۱۴۳	۳-۲- کیفیت قانون و قانون گذاری و معیارهای آن
۱۴۳	۳-۲-۱- مفهوم کیفیت
۱۴۳	۳-۲-۲- دلایل کاهش کیفیت

۱۴۴	۳-۲-۳- ویژگی های قانون
۱۴۵	۳-۳- ضرورت توجه به کیفیت قانون گذاری
۱۴۶	۳-۴- شاخصه های مطلوب کیفی قوانین
۱۴۶	۳-۴-۱- امنیت حقوقی
۱۴۷	۳-۴-۲- کارآمدی و بهره وری قانون
۱۴۸	۳-۴-۳- پذیرش قانون
۱۴۹	۳-۴-۴- بهبود وضعیت قوانین
۱۵۰	۳-۴-۵- وضوح و ساده سازی قوانین
۱۵۰	۳-۴-۶- ثبات
۱۵۱	۳-۴-۷- تحقق پذیری و قابلیت اجرا
۱۵۱	۳-۴-۸- عادلانه بودن
۱۵۱	۳-۴-۹- تناسب و انسجام
۱۵۲	مبحث دوم: مقررات گذاری شایسته
۱۵۲	گفتار اول: اصول ماهوی مقررات گذاری شایسته
۱۵۳	۱- مفهوم «خوب» یا «شایسته» در مقررات گذاری
۱۵۴	۲- حاکمیت قانون در مقررات گذاری شایسته
۱۵۴	۲-۱- مفهوم حاکمیت قانون
۱۵۵	۲-۲- اصل حاکمیت قانون در نظام اداری
۱۵۶	۲-۳- نتایج اصل حاکمیت قانون در مقررات گذاری
۱۵۷	۳- اصل انتظار مشروع در مقررات گذاری شایسته
۱۵۸	۳-۱- معنا و مفهوم اصل انتظار مشروع
۱۶۰	۳-۲- مبانی اصل انتظار مشروع در مقررات گذاری شایسته
۱۶۲	۴- اصل تناسب در مقررات گذاری شایسته
۱۶۲	۴-۱- مفهوم اصل تناسب در مقررات گذاری شایسته
۱۶۳	۴-۲- مبنای اصل تناسب
۱۶۴	۵- اصل جبران خسارت وارده بر شهروندان در مقررات گذاری شایسته
۱۶۴	۵-۱- معنا و مفهوم
۱۶۶	۵-۲- مبانی اصل جبران خسارت وارده به شهروندان
۱۶۹	گفتار دوم: اصول شکلی مقررات گذاری شایسته
۱۶۹	۱- اصل دسترسی به مقررات دولتی در مقررات گذاری شایسته
۱۷۱	۲- اصل عدم تبعیض در مقررات گذاری
۱۷۵	مبحث سوم: تنقیح قوانین و مقررات در نظام قانون گذاری شایسته
۱۷۵	گفتار اول: اهمیت نظام تنقیح قوانین و مقررات
۱۷۶	۱- پراکندگی قوانین و وجود احکام یک موضوع در قوانین متعدد

۱۷۷	۲- مشخص نشدن وضعیت قوانین سابق در قوانین جدید
۱۷۷	۳- وجود احکام تکراری در قوانین
۱۷۸	گفتار دوم: نقش های تقنینی تنقیح حین وضع
۱۷۹	۱- نیاز سنجی تقنینی
۱۷۹	۱-۱- تبیین مفهوم نیازسنجی تقنینی
۱۸۰	۱-۲- ضرورت نیازسنجی تقنینی
۱۸۱	۱-۳- نیازسنجی برای کارآمدی قانون
۱۸۱	۱-۴- نیازسنجی برای مطلوبیت قانون
۱۸۲	۱-۵- نیازسنجی قوانین مقدمه ی تمکین از قانون
۱۸۳	۲- اصول مربوط به مرحله ی پیش از قانون گذاری
۱۸۳	۲-۱- اصول مربوط به ارزیابی تأثیرات قانون
۱۸۴	۲-۲- اصل ضرورت تصویب قانون
۱۸۵	۲-۳- اصل نهادینه کردن ارزیابی تأثیرات قانون
۱۸۵	۲-۴- ارزیابی تأثیرات قانون بر حقوق شهروندی و تعهدات و تکالیف حکومت
۱۸۶	۳- اصول مربوط به نگارش پیش نویس قانون
۱۸۷	۳-۱- اصول مربوط به زبان متن
۱۹۰	۳-۲- اصول مربوط به ساختار متن
۱۹۱	۴- اصول مربوط به مرحله ی قانون گذاری
۱۹۲	۴-۱- جدی گرفتن نقش کمیسیون ها در فرآیند قانون گذاری
۱۹۴	۴-۲- اصل علنی بودن قانون گذاری
۱۹۷	فصل چهارم: امنیت حقوقی در نظام قانون گذاری شایسته
۱۹۷	مبحث اول: ظهور حاکمیت قانون با قانون گذاری شایسته
۱۹۸	گفتار اول: حاکمیت قانون، مبانی و مفاهیم
۱۹۸	۱- مفهوم شناسی حاکمیت قانون
۲۰۰	۲- برداشت شکلی از حاکمیت قانون
۲۰۲	۳- برداشت ماهوی از حاکمیت
۲۰۵	گفتار دوم: آثار و پیامدهای حاکمیت قانون
۲۰۶	۱- اصل قطعیت حقوقی
۲۰۷	۲- شفافیت در تصویب و انتشار عمومی
۲۰۸	۳- اصل کیفیت قانون
۲۱۰	۴- اصل برابری انسانها
۲۱۱	۴-۱- برابری شکلی
۲۱۲	۴-۲- برابری ماهوی
۲۱۴	۵- پاسخگویی و برتری قانون

۲۱۵.....	مبحث دوم: نقش تنقیح قوانین و مقررات در حاکمیت قانون.....
۲۱۶.....	گفتار اول: جلوگیری از موانع تحقق حاکمیت قانون.....
۲۱۶.....	۱- مقابله با تورم قوانین در حاکمیت قانون.....
۲۱۷.....	۲- حاکمیت قانون و پراکندگی قوانین.....
۲۱۸.....	۳- حاکمیت قانون، مانع قوانین مبهم و مجمل.....
۲۱۹.....	گفتار دوم: تحقق مبانی تنقیح قوانین و مقررات در حاکمیت قانون.....
۲۲۰.....	۱- نقش وضوح قانون در حاکمیت قانون.....
۲۲۲.....	۲- جایگاه اصل شفافیت در حاکمیت قانون.....
۲۲۴.....	۳- تأثیر اصل دسترسی در حاکمیت قانون.....
۲۲۵.....	۴- ارتباط اصل اعتماد مشروع با حاکمیت قانون.....
۲۲۷.....	مبحث سوم: آثار حاکمیت قانون بر امنیت حقوقی.....
۲۲۷.....	گفتار اول: آثار حاکمیت قانون بر تضمین اصول حقوقی.....
۲۲۷.....	۱- اصل برابری شهروندان در مقابل قانون.....
۲۲۸.....	۲- اصل حاکمیت قانون بر جرایم.....
۲۲۹.....	۳- اصل تفسیر مضیق قوانین کیفری.....
۲۲۹.....	۴- عطف به ماسبق شدن قوانین.....
۲۳۰.....	۵- اصل حاکمیت قانون بر کشف جرائم.....
۲۳۰.....	گفتار دوم: آثار حاکمیت قانون بر حقوق شهروندان.....
۲۳۱.....	۱- حاکمیت قانون و تعدیل قدرت حاکمان.....
۲۳۳.....	۲- اصل پاسخگویی به شهروندان.....
۲۳۳.....	۳- اصل قانون مداری.....
۲۳۴.....	۴- ایجاد نظم و آزادی برای شهروندان.....
۲۳۴.....	۵- حفظ حقوق بنیادین شهروندان.....
۲۳۶.....	۶- تناسب در برقراری حقوق شهروندان.....
۲۳۷.....	۷- ایجاد نظم حقوقی.....
۲۴۰.....	منابع.....

مقدمه

گسترش روزافزون دانش بشری، تغییر و تحولات حیات اجتماعی را در پی داشته و منجر به پیدایش پدیده‌هایی نو در عرصه‌ی حیات بشری گردیده است. تعیین قواعدی خاص به منظور تسهیل و تنظیم روابط و حل و فصل معضلات ناشی از آن موجب گسترش جریان پیوسته و بدون وقفه قانون‌گذاری شده است، چرا که با حدوث هر پدیده‌ی اجتماعی، قانون جدیدی جهت تنظیم روابط اجتماعی ناشی از آن، وضع و اجرا می‌شود. نتیجه‌ی این روند، استمرار قانون‌گذاری و وضع فزاینده‌ی انبوه قوانین و مقرراتی است که پیوسته در مجموعه‌های قانونی انباشته می‌شود. با تصویب و اجرای قوانین جدید، بسیاری از قوانین سابق از شمول اجرا خارج، و تأثیر و قابلیت استناد خود را در تحولات و روابط جدید اجتماعی از دست می‌دهند. با گذشت زمان این موضوع پدیدار شده که قوانین خود می‌توانند مانع تنظیم روابط شده و به هدف خود یعنی ایجاد نظم نرسند. بنابراین، قانون‌گذار یا به صراحت اقدام به نسخ آن‌ها می‌نماید، یا با وضع قانون جدید قوانین مزبور را به صورت ضمنی نسخ می‌کند و یا بدون آنکه اقدامی تنقیحی در خصوص این قوانین صورت گیرد، در مجموعه‌های قانونی مدفون و متروک می‌شوند. این رویکرد تقنینی، معضلات و دشواری‌هایی را ایجاد می‌کند؛ مانند تورم قوانین، قانون‌گذاری پراکنده، پیچیدگی و ابهام در قوانین.

تنقیح قوانین و مقررات، به معنای به‌روز رسانی، پالایش و گردآوری مجموعه‌ای از قوانین در قالب‌ها و کدهای موضوعی مشخص، برای تشخیص قوانین حاکم و لازم‌الرعایه از میان قوانین منسوخ، متروک، مجمل، مبهم و... جهت سهولت دسترسی مخاطبان است. آنچه که مورد اهمیت است آثار و نتایجی است که تنقیح قوانین و مقررات به همراه دارد. که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به مقابله با تورم قوانین، پراکندگی، ابهام و پیچیدگی قوانین و دستیابی به اصولی مانند اصل شفافیت، اصل امنیت قضایی، اصل انسجام قوانین و... اشاره کرد.

برای دستیابی به اصل امنیت حقوقی، تنقیح قوانین و مقررات نقش بسزایی دارد. برخی از اصول و مبانی تنقیح، ارتباط تنگاتنگ و مستقیمی با شکل‌گیری امنیت حقوقی دارند. بدین معنی که با تنقیح علمی و اصولی می‌توان به امنیت حقوقی دست یافت.

این اصل که از ملزومات اصل حاکمیت قانون است، امروزه یکی از اصول اساسی حاکم بر نظام‌های حقوقی مطرح دنیا است. مقتضای این اصل آن است که در سیستم حقوقی، تصمیمات و اقدامات دولتی قابل پیش‌بینی و قابل اتکا باشد، به گونه‌ای که مردم بتوانند با اطمینان خاطر و با اعتماد به آن‌ها امور زندگی خود را برنامه‌ریزی کنند و تعامل مبتنی بر اعتماد میان شهروندان و حاکمیت و نمایندگان آن‌ها، که نهادها و سازمانهای عمومی و اجرایی هستند، برقرار شود. عدم حاکمیت این اصل در روابط مردم و دولت می‌تواند به بروز هرج‌مرج و خودسری در جامعه منجر شود. برای تحقق اصل امنیت حقوقی؛ انتشار قوانین، سهولت دسترسی، انسجام قوانین، شفافیت، دوری از ابهام و تشتت و قابل فهم بودن قوانین و مقررات است. تنقیح قوانین این امکان را فراهم می‌آورد تا نظامی از قوانین ایجاد شده و به واسطه آن مجریان، قضات و شهروندان بتوانند به آسانی و با صرف کمترین زمان و هزینه، قوانین معتبر و لازم‌الاجرای ملاک عمل را بیابند.

مطالب این کتاب در چهار فصل به نگارش درآمده است در فصل اول این کتاب به مبانی و مفاهیم نظری در فصل دوم نقش تنقیح قوانین و مقررات در ایجاد امنیت حقوقی در فصل سوم تنقیح قوانین و مقررات در نظام قانون‌گذاری شایسته و در فصل چهارم امنیت حقوقی در نظام قانون‌گذاری شایسته مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. این کتاب علاوه بر دانشگاهیان و دانشجویان حقوق و محققین و پژوهشگران در عرصه قانون و قانونگذاری برای نهادهای حاکمیتی از جمله قوه مقننه اعم از نمایندگان، کمیسیونهای مجلس، معاونت قوانین و معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونتهای حقوقی وزارتخانه‌ها و سایر نهادها و سازمانهای حاکمیتی قابل استفاده خواهد بود.

از دکتر رضا فرامرزی پژوهشگر حقوق عمومی که در تهیه و تدوین این کتاب همراهی و نقش فعال داشتند تشکر و تقدیر می‌نمایم. همچنین از مدیر محترم انتشارات مجد آقای دکتر سید عباس حسینی نیک و همکاران ایشان برای چاپ این اثر تشکر می‌نمایم.

دکتر خیر اله پروین

استاد دانشگاه تهران

دکتر رضا فرامرزی

مدرس و پژوهشگر حقوق عمومی